

Sygn. akt I ACz 1598/13

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lutego 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie w I Wydziale Cywilnym

w składzie następującym:

Przewodniczący: SA Iwona Wiszniewska (spr.)

Sędziowie: SA Maria Iwankiewicz

SA Edyta Buczkowska-Żuk

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2014 r. w Szczecinie, na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa D. R.

przeciwko R. R.

o rozwód

na skutek zażalenia powódki na zarządzenie Sędziego Sądu Okręgowego w Koszalinie, z dnia 1 października 2013 r., sygn. akt I C 1201/13

postanawia: oddalić zażalenie.

SSA Maria Iwankiewicz SSA Iwona Wiszniewska SSA Edyta Buczkowska-Żuk

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 3 września 2013 r. D. R. domagała się rozwiązania jej małżeństwa z pozwanym R. R. przez rozwód. W uzasadnieniu wskazała, że w styczniu 2013 r. pozwany wyjechał za granicę, skąd nie powrócił do chwili obecnej. W rozmowie telefonicznej oznajmił zaś, że nie zamierza ani wracać do domu, aniłożyć na utrzymanie wspólnych dzieci stron.

Zarządzeniem z dnia 5 września 2013 r. (k. 1) powódka została wezwana do uzupełnienia braków formalnych pozwu m.in. poprzez wskazanie aktualnego adresu pozwanego.

Działając w wykonaniu powyższego zobowiązania, w piśmie procesowym z dnia 19 września 2013 r. (k. 14) powódka oświadczyła, że nie zna aktualnego miejsca pobytu pozwanego, a z posiadanych przez nią informacji wynika, że przebywa on w Niemczech.

Zarządzeniem z dnia 1 października 2013 r. Sędzia w Sądzie Okręgowym w Koszalinie zarządził zwrot wniesionego przez D. R. pozwu. W uzasadnieniu wskazał, że z treści pozwu wynikało, iż pozwany aktualnie nie przebywa w domu i zamieszkuje w innym miejscu. Powódka wezwana do uzupełnienia braków formalnych pozwu poprzez wskazanie aktualnego adresu pozwanego, podała że aktualnie przebywa on za granicą i nie zna jego adresu. Wobec powyższego sprawie nie można było nadać prawidłowego biegu.

Powyższe zarządzenie zostało zaskarżone przez powódkę, która oświadczyła, że nie zgadza się ze stanowiskiem, iż sprawie nie można nadać prawidłowego biegu. Podała, że według posiadanych przez nią informacji ostatni adres zamieszkania i pobytu pozwanego był w W., przy Al. (...). Aktualnie pozwany pod tym adresem nie przebywa, gdyż jest poszukiwany przez Policję z KP w W., celem odbycia kary pozbawienia wolności. Jednocześnie powódka oświadczyła,

że nie zna aktualnego miejsca zamieszkania pozwanego i w związku z art. 144 § 1 k.p.c. wnosi o ustanowienie dla pozwanego kuratora.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 126 § 2 k.p.c. gdy pismo procesowe jest pierwszym pismem w sprawie, powinno m.in. zawierać oznaczenie miejsca zamieszkania lub siedziby i adresy stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników. Przepis art. 130 § 1 k.p.c. stanowi natomiast, że jeżeli pismo procesowe nie może otrzymać prawidłowego biegu wskutek niezachowania warunków formalnych lub jeżeli od pisma nie uiszczono należnej opłaty, przewodniczący wzywa stronę, pod rygorem zwrócenia pisma, do poprawienia, uzupełnienia lub opłacenia go w terminie tygodniowym (zd. 1). Mylne oznaczenie pisma procesowego lub inne oczywiste niedokładności nie stanowią przeszkody do nadania pismu biegu i rozpoznania go w trybie właściwym (zd. 2). Postępowanie to, zwane „naprawczym”, dotyczy więc zarówno wypadku niezachowania wymagań formalnych wniesionego pisma, jak i niedopełnienia obowiązku wniesienia od niego należnej opłaty. W obu wypadkach nie mogą być podejmowane jakiegokolwiek czynności zmierzające do nadania pismu właściwego biegu, do chwili kiedy stwierdzone braki nie zostaną uzupełnione.

W przedmiotowej sprawie na mocy zarządzenia z dnia 5 września 2013 r. (k. 1) powódka została wezwana do uzupełnienia braków formalnych pozwu m.in. poprzez wskazanie aktualnego adresu pozwanego. Działając w wykonaniu tego zobowiązania powódka oświadczyła, że nie zna aktualnego miejsca pobytu pozwanego, a z posiadanych przez nią informacji wynika, że przebywa on w Niemczech.

Stosownie do treści art. 130 § 2 k.p.c. po bezskutecznym upływie terminu przewodniczący zwraca pismo stronie (zd. 1). Pismo zwrócone nie wywołuje żadnych skutków, jakie ustawa wiąże z wniesieniem pisma procesowego do sądu (zd. 2). Uznając, iż oświadczenie zawarte w piśmie procesowym z dnia 19 września 2013 r. (k. 14) nie spełniło wymogów uzupełnienia braków formalnych pozwu, do czego powódka została zobowiązana, Sędzia zarządził jego zwrot.

W ocenie Sądu II instancji brak jest uzasadnionych podstaw do kwestionowania prawidłowości powyższego rozstrzygnięcia, a na takowe nie wskazała również skarżąca w treści wniesionego zażalenia.

Niewskazanie aktualnego miejsca pobytu pozwanego uniemożliwiało nadanie sprawie prawidłowego biegu. Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego nakładają bowiem na powoda obowiązek wskazania miejsca zamieszkania pozwanej osoby fizycznej, a jako wymaganie minimalne – wskazania miejsca jej pobytu. W sytuacji gdy wnoszący pozew lub inne pismo, o którym mowa w art. 143 k.p.c., nie jest w stanie wskazać nawet miejsca pobytu nieobecnej osoby, doznającej z tego względu przeszkody w podjęciu niezbędnych w toku postępowania czynności, proces może się toczyć tylko przy wykorzystaniu instytucji kuratora. Zgodnie z utrwaloną praktyką, przyjmuje się, że kurator ma obowiązek podejmowania wszelkich czynności procesowych niezbędnych do zapewnienia obrony osoby, którą reprezentuje, także czynności dyspozytywnych. Kurator uprawniony jest więc do składania oświadczeń woli w imieniu reprezentowanej strony, ale tylko oświadczeń mających charakter procesowy.

Zgodnie z dyspozycją art. 143 k.p.c. kurator może być ustanowiony tylko na wniosek osoby zainteresowanej, a twierdzone przez nią okoliczność, że miejsce pobytu przeciwnika nie jest znane, wymaga uprawdopodobnienia. Nie zachodzi przesłanka ustanowienia kuratora, jeśli wnioskodawca nie przedstawi środków dowodowych pozwalających na stwierdzenie nie tylko tego, iż przeciwnik procesowy nie zamieszkuje już (nie przebywa) pod adresem znanym wnioskodawcy, lecz także tego, że mimo podjętych starań, aktualne miejsce pobytu nie jest obiektywnie możliwe do ustalenia również na podstawie wiedzy innych (poza wnioskodawcą) osób, które posiadają lub mogą posiadać kontakt z osobą objętą wnioskiem (względnie nie jest w ogóle możliwe ustalenie takich osób). Dopiero tak uzasadniony wniosek daje podstawę do uznania, że miejsce pobytu strony postępowania nie jest znane, a konieczność realizacji prawa powoda do przeprowadzenia postępowania sądowego i uzyskania wyroku, uzasadnia ustanowienie kuratora dla zastępowania uczestnika nieobecnego, zaś samo ustanowienie nie odbędzie się z uszczerbkiem dla praw pozwanego

i nie pozbawi go możliwości obrony (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 21 listopada 2012 r., I ACa 633/12).

Przenosząc powyższe rozważania w realia przedmiotowej sprawy wskazać należy, iż w piśmie z dnia 19 września 2013 r. powódka nie tylko nie wystąpiła z wnioskiem o ustanowienie dla pozwanego kuratora, ale również nie uprawdopodobniła, że jego aktualne miejsce pobytu nie jest jej znane. Ograniczyła się jedynie do oświadczenia, że nie zna aktualnego miejsca pobytu pozwanego, a z posiadanych przez nią informacji wynika, że przebywa on w Niemczech. Wnosząc w toku postępowania odwoławczego o ustanowienie dla pozwanego kuratora, powódka również w żaden sposób nie uprawdopodobniła wskazanych powyżej okoliczności dotyczących nieznajomości miejsca pobytu pozwanego.

Na marginesie jedynie zaznaczyć należy, iż z treści pozwu wynika, iż w kontakcie z pozwanym pozostaje jego brat, który dostarczył powódce informacji na temat obecnego stylu życia prowadzonego przez pozwanego. Posiadanie przez niego powyższych informacji czyni zasadnym wniosek, że osoba ta zna aktualne miejsce pobytu R. R..

W konsekwencji uznać należało, iż, pozew został zasadnie zwrócony wobec nie uzupełnienia przez powódkę jego braku formalnego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, iż zaskarżone rozstrzygnięcie odpowiada prawu, a w konsekwencji, w oparciu o przepis art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 398 k.p.c., oddalił zażalenie.

SSA Maria Iwankiewicz SSA Iwona Wiszniewska SSA Edyta Buczkowska-Żuk